

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje, Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: »NAPREJ«, Celje; Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din, za inozemstvo 30 Din.

Oglašiš: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Že zopet se stranka razbija.

Tako je pripovedoval neki strokovničar, ki še ni član SSJ, te dni, ko je opazil, da smo zamenjali odgovornega urednika lista »Napreja«. Pripovedoval je, da so se klerikalci s svojo zvezo zato vsidrali v Celje, ker imamo dovolj »sloge«. Lepo bi bilo to, če bi se počasi začeli brigati za slogo v stranki tudi strokovničarji. Le žal, da sloge ne bo, dokler se ne bodo sami odločili, da pristopijo tudi k slogi, ker brez sodelovanja vseh prizadetih sloge ne bo.

Da so se pa klerikalci s svojo zvezo DL v Celje zasidrali, so krivci tisti strokovničarji, ki dopuščajo s svojim članom, da delajo stafažo pri klerikalcih, namesto da nastopijo proti njim. Drugi člani držijo roke križem in čakajo, da bo prišla sloga sama od sebe. Odgovorne urednike bomo pa tudi takrat menjali, ko bomo imeli že boljšo slogo, kakor je danes. In dokler bomo imeli opravka z meščansko justico, kakršna je danes, da kaznuje odgovornega urednika za vsak kosček resnice. Zato proletarci, ki čutite potrebo po socializmu, pristopajte k socialistični stranki, da bo kos zbojevati socialistični družabni red in socialistično moralo.

Zahtevate slogo pri poedincih, a poedinci vam sloge ne morejo dati, marveč narobe, radi poedincev se sloga še cepi. Študirajte socializem kolektivno in ne individualno. Socializem ni individualizem. Kdor gleda socializem iz vidika individualnosti, ni socialist, marveč uganja politiko po meščanskem receptu.

Strokovne organizacije se ne smejo razbiti, če odstopi odgovorni urednik lista, tudi se ne smejo razbiti, če je povzročil tajnik kako stavko (napovedal boj kapitalistu), ali če je konsekventen, in se drži strogo pravilnika. Če se naj spodi, o tem odloča vedno kongres. Ravno tako je tudi v naši stranki. Imamo organizacije in pravilnik. Kdor ima željo koga pohvaliti ali grajati, mora najprej podpisati pristopno izjavo in ravnati po pravilniku.

Kdor pa je proti slogi proletariata, naj se organizira pri nasprotniku, da nas porazi organizatorično; drugega izhoda ni. Mi vemo, da bi vsi klerikalci radi imeli samo klerikalne organizacije, radikalci »radikalne«, narodni socialisti »narodne« itd. Treba se je odločiti z nami ali proti nam, kajti vse drugo je prazno govoričenje brez dejanj.

Šolska korupcija.

Korupcija buržoazije je našla tudi v šolskih zidovih vrzel, skozi katero je smuknila z namenom, da demoralizira najidealnejši del človeške družbe: mladino. Kapitalizem ve, kje morda leži še njegova rešitev in se dobro zaveda, da bi se socializem mogel najprej vsejati v mlada, nedolžna srca, zato se je lotil najpodlejšega, zlorabil šole v vzgojevalne lažimorale. Ne le, da se vedno poslužuje demoralizirajočih nauk cerkvene degradirane družbe, celo civilne učitelje je najel v svojo črno službo in jih zato plačuje z — bedo.

Ne prihajajo samo ukazi in smernice od »višjih«, ne berejo se samo fermani raznih odsekov ministrstva za vere in prosveto, tudi »okrožnice« gospodarjev posameznih šol imajo svoje posebne tendence.

Najprej ono, kar temelji še na stari šolski metodi: Ljudske ali osnovne šole začnejo že v najnižjih razredih z veroukom, brez ozira na to, da so v vladi sami — takozvani »svobodomisleci«, ki vedo, da je cerkvena vera — nesmisel; že to dejstvo samo po sebi daje demokratičnim in radikalnim svobodomiselnom pečat lažljivosti na čelo. Verske nauke pa moremo na temelju tega brezpogojno prišteti k avantgardističnim parolam kapitalizma, ker jih svobodomiselnim kapitalizem pušča kot sebi prijaznim pri življenju. To smo ugotovili v zadoščenju tistim, ki se proti temu bore s poštenjem in v sramoto onim, ki javno rovarijo proti temu, tajno pa to podpirajo.

Precej grehov proti značajnosti mladih šolarjev leži tudi v metodah poučevanja mnogih učnih moči. Isto, kar očitamo duhovnikom: da jim je od besed do dejanj neprehodna pot, isto velja tudi o teh. Slabše kakor prvi, pa vplivajo na okolico ti, ker so otroci za take maneve veliko občutljivejši kakor odrasli ljudje, s katerimi prihajajo le duhovniki večidel v stik. (Pripominjamo, da je ta članek namenjen v.čjim šolam, ne hribovskini pohuševalnicam, ki po navadi poštenega učitelja še videle niso.) Tudi to spada v področje buržujske morale.

Pomudimo se malo še pri srednjih šolah, v katerih sede tudi sinovi delavskega ljudstva. (Zapomnite si to posebno vi, proletarci, ki imate otroka v srednji ali kakšni strokovni šoli!) Za sprejemni izpit zahteva šolski zakon v vsaki srednji šoli poleg drugih predmetov izrecno verouk. Zopet isto kakor v osnovnih šolah. Če ne lažeš, da veruješ, pa si sprejet v šolo; če pa lažeš in seveda tudi na vprašanja iz verouka nočeš odgovarjati, ostaneš, kjer si bil. Naravno je torej, da se otrok pri 9. do 12. letih, kakršen vstopa v srednje šole, ne bo upal ustavljati se, četudi bi mu oče ali mati mogoče ne zamerila, ker pač misli, da bo pozneje, ko bo izšolan, mogel obema pomagati kolikorotniko iz bede. To je v začetku študiranja v srednjih šolah.

V dobi 8. let se pa mlad človek, ki dorasča na duhu in telesu, tudi ne more niti zasebnemu malce zanimati za življenje, ker stoji za njegovim hrbtom disciplinarni red, vihteč nad njim bič, če krši predpise. Otroke v srednjih šolah zastropajo demagoške fraze, s katerimi jih vlačijo kakor ovce v klavnico v razne orlovske, sokolaške in v novejši dobi tudi orjunaške organizacije, ki imajo v zaščito proti disciplinarnim redom nazive »izobraževalne«, ali »telovadne« ali pa »dijaške« organizacije. Kdor pride od doma še deloma nepokvarjen, jih okužijo te nebodijhtreba popolnoma. Tehnično ga pomagajo uničevati duševno še njegovi »predstojniki«, kakor jih predvideva veliki katekizem (glej podlistek »Zreli državljani . . .«), ki ga s svojimi blodnimi naziranjimi mečejo iz kota v kot. Vsi srednješolski nastavljenici od ravnatelja pa do šolskega sluga so večinoma nazadnjaško-politično navdahnjeni in če nisi njegovega političnega »prepričanja«, te pa šikanira, da je strah. Najpodlejše je pa, da profesorji izvajajo divjo gonjo proti politiki — seveda ne njihovi — v šoli ter s tem mečejo dijaštvo pesek v oči in ga uče — lagati. Da umirijo dijake in jim še bolj farbajo pamet, zgrabijo tupatam posameznika (ki pa ne sme biti njihovega mišljenja) ter ga docela zmrcvarijo. Če se pa upiraš, ti zabrusijo v obraz, da tako zahteva »profesorska

avtoriteta«. Če torej še sedaj kdo zahteva od dijaka, da mora takega predstojnika spoštovati, je ali osel, ali je pa sam korumpiran kakor cela buržuazija. Kar se tiče učenja, se uče dijaki le v toliko, da dobe zaslužno redovanje; ko pa mine nekaj dni, že ne ve nobeden ničesar več. Da bi potem postali iz takih ljudi res inteligentni člani poštene človeške družbe, je popolnoma nemogoče.

Mnogo škode dela dijaštvo tudi matura ob koncu študij. Ker so preje že vse pozabili, so sedaj prisiljeni po cele noči prebradeti pri knjigah in si vbijati v glave stvari, proti katerim čutijo v resnici najsilnejšo antipatijo. Na ta način se vzgajajo največji hinavci, če pa to nočejo biti, jim je popolnoma zagralen prag v življensko existenco, kakršna jim pristaja vzpričo dolgih učnih let. Deloma pa pri maturah pogore tudi tisti, katere imajo gospodje profesorji na piki, ki so jim že minula leta njih znanje krivično klasificirali samo iz gori navedenega vzroka. (Slučaji niso redki in ravno letos vemo za podoben slučaj na neki celjski srednji šoli).

Skandalozno vpliva na dijaka tudi presurovo obnašanje predstojnika in pa nesramen način izkoriščanja dijakov, med katerim je velika večina revnejših. So osebnosti kot poglavarji na šolah, ki zahtevajo naravnost smešno visoke odškodnine ob koncu šolskega leta, ne glede na to, da so dijaki vse predmete, ki so jih med letom pokvarili, že tudi takoj po popravilu pošteno plačali. Če pa misli ravnatelj kake državne šole, da mu bodo popravljane šolskih prostorov in beljenje plačevali dijaki, namesto državna oblast iz davkov, ki so tudi radi šol malo večji, se proklete moti. Ne čudimo se, če ga hvaležna država za tako izkoriščanje dijaštva in gačenje kapitalističnih trebihov z državnim denarjem, ki je namenjen za šole, odlikuje s kakšnim lepim srebrnim ali zlatim redom. To je korupcija, ki so je zmorni vrhovni gospodarji takih šol, v katerih poučujejo znanosti vrhovnega boga vseh goljufov — Hermesa.

Ne zato, ker se zavzemamo za buržujsko sente, ampak zato, da kažemo ljudem slabe in dobre strani buržujske družbe, zato smo povedali v tem članku nekaj malenkosti iz današnje šolske korupcije. Socialisti, mi moramo vedeti, da take šole niso za nas, da nam bi pokvarile še to zdravo jedro, kolikor ga imamo v naši mladini, zato je v našem programu ena glavnih zahtev tudi zahteva po zdravih šolah s čisto novimi metodami in vzornimi učitelji, brez hinavskih obrazov ter krivičnih dejanj in brez namonskih pohlepnosti! Zato se borimo in to bomo tudi dosegli! Boj vsem šolam s kapitalističnimi temelji!

Politične vesti.

* Poslanska zbornica je na sredini seji narodne skupščine odobrila z večino glasov naknadne kredite v znesku nad 40 milijonov dinarjev ter izredne naknadne kredite ministrstva za narodno zdravje v znesku nad 25 milijonov 900 tisoč dinarjev. Po razpravah o kreditih so se začeli baviti z razmerami v Sloveniji in klerikalci so zavihleli z uma svetlim mečem vladi v obraz svojo zahtevo: Dajte nam popolno, tudi finančno avtonomijo, potem pa bodo vedno pripravljene izreči vladi zaupnico. Klerikalci hočejo na vsak

način, da bi imeli svoje generale v generalnem štabu. Zato so pripravljene izdati najbrže tudi papeža samega.

* V Bolgariji venčajo vojake, ki so porazili Stambolijskega in njegovo vojsko in njega samega ubili. — Bolgarska vlada je imenovala komisijo 26 juristov, ki bodo vodili preiskavo proti zaprtim ministrom Stambolijskega in proti aretiranim pristašem zemljoradniške stranke. Vlada zahteva, da jih kot zločince ne sodi državno, temveč navadno meščansko sodišče.

* Kakor pri nas skušajo tudi bolgarski politiki begati kuso kmetov, ki je nenadoma ostala brez voditelja. Pripovedujejo najrazličnejše vesti o Stambolijskemu, resnične in izmišljene ter se jim je že posrečilo vznemiriti nepoučeno in nezavedno ljudstvo.

* Bolgarska invalidna organizacija je izdala oklic in pozvala vse člane in nečlane, naj se organizirajo kot politična organizacija.

* Klerikalna vlada na Avstrijskem dela z domačim uradništvom prav tako kakor pri nas radikalna, ki so ji nazadnje tudi klerikalci prodani. Že mesece in mesece ga vodi za nos z ureditvijo njegovega gnotnega položaja. Avstrijsko uradništvo pa je k socializmu več poduhalo kakor naše in je sklenilo z včerajšnjim dnevom začeti pasivno rezistenco. S svojo mogočno, enotno organizacijo bo kmalu doseglo, kar hoče. Najlepše je to, da se nič ne ozira na »državo v krizi« kakor naše. Ima pač bolj odprte oči in vidi, da »država v krizi« vseeno omogoča celi bandi kapitalističnih pujskov dobro založeno korito.

* Francoska je »odgodila« 300 milijonsko posojilo naši državi. Slabo spričevalo za naše krmarje, če so prišli že celo pri Franciji ob (dobe-seden, kredit.

* Angleška vlada je uradno zavrnila trditve bolgarskega ministrskega predsednika, da bi bila že priznala novo solijsko vlado. Angleška tega ne namerava storiti, dokler tega ne stori tudi Francoska. Sploh je opaziti nekako približanje Angležev stališču naše vlade. Namen je jasen: Bolgarski ne preti več nevarnosti, da bi ji napovedali naši militaristi oborožen pohod. To iz tega razloga, ker so gospodje »spredelci«, da je Stambolijskijev režim dovajal državo v republikansko obliko, kar bi bila velika nevarnost tudi za ostali monarhizem po Balkanu. Bolgarski kralj Boris se poroči na Romunskem s sestro naše kraljice in si stopijo na ta način vladarske hiše vseh treh držav v nekako zlahto. Monarhizem upa s tem utrditi svoje stališče proti čimdalje močnejši zahtevi po republikanizmu. Obenem se so romunski bojari ustrašili demokratičnejše poteze v seljaškem gibanju Stambolijskega in so se zbal, da bi njegovemu vzgledu sledil kak domač Stambolijski in vodil njihovo teptano kmetiško rajo izpod nesramnega njihovega fevdalnega sistema k večji svobodi. Zato se je Romunija na pritisk svojih veleposelstnikov kar naenkrat odločila za prijateljstvo z bolgarsko meščansko revolucijo, potem je že skoro hotela udariti in zato so naši Ninčiči naenkrat čisto utihnil, ko so jim bile že z jezika ušle besede, da je nova bolgarska vlada kršila mirovne pogodbe in da jo je treba zato kaznovati, dokler se požar še ni preveč razširil«. Tako ozasije imajo za nas dogodki na Bolgarskem in da pridemo zopet do Angleške: baš to je v zvezi z Italijo podpihivalo revolucijo, ker so meščani pač meščani in so si v sili

dolžni medsebojno pomoč. Stamboljski režim pa je vodil Bolgarsko polagoma iz meščanskega sistema ven, čeprav je bil sam še zelo reakcionaren. Sedaj, ko je Angleška svoj namen dosegla, vstopa v ozadje igrat nesoudeleženega tretjega, ki pa vendar drži vse nitke v svojih rokah. Le ne preveč se zameriti ne na eno ne na drugo stran!

Razno.

r »Pravica« se zaganja v rubriki »Brez naslova« vsake številke tudi ob sodruga »Napreja«. Včasih je ta rubrika manjša, včasih je večja, kakor pač tov. uredniku »Pravice« nagajajo možgani, ki jih nima, ker mu jih je mačka pojedla. Včasih se pa »Pravica« tako zaleti, da je nevarnost, da si razbije glavo ob kakšni črki, ki je na nepravdo mesto postavljena. Hvalevredno je pa pri »Pravici« to, da omeji napade na tuje liste med posebne linije, da vidi človek na prvi pogled, kje je zabavni kotiček. Izven te rubrike je sama žalost, kako se lovi z važnimi gospodarskimi, političnimi in strokovnimi vprašanji. Tudi za kulturo se »Pravica« briga. Med zgodovinskimi anekdotami pripoveduje med drugim tudi o francoskem matematiku Mongeju in smodniku. Lepo je, da se kleroski tako radi bavijo s vprašanjem smodnika, imajo vsaj en predmet, na katerem se razumejo in katerem njihovi »prečastiti« tako radi blagoslovljajo s prisrčnim namenom, naj raznese na vse štiri strani sveta one, ki »črtijo« cerkev, Boga in papeža z duhovniki in škofi vred. Z vsemi svojimi članki, članki in noticami dokazuje, da se vrlo briga za pobožno slovensko ljudstvo in če pojde tako naprej (proti »Napreju«), bo kmalu dosegla, da bo vsak človek na Slovenskem, ki je ubožnega duha, imel vsaj svojo duševno »Kravico«, ki je dosedaj v klerikalnih listih imel same pujske. »Pravičarji« s preč. patrom Tomincem vred naj se pa le še kaj oglasijo, pa naj svojo rubriko »Brez naslova« bolj raztegnajo, da bo ob pustih četrtkih vsaj nekaj zabave.

r Klerikalni »brezdomovinci« so se v 69. številki »Straže« spomnili pozabljenega »jugoslovanskega junaka« Gašperja Lamprehta v Puščavi. Ta je baje dal pred vojno vzdati v svojo hišo neko ploščo z napisom v cirilici. Oblasti bi ga bile čisto gotovo obesile kot »srbofila«, če bi ne bil pravčasno umrl. Človek se mora res od srca smejeti nad »Stražino« politiko, kako bije samo sebe po obrazu. Čisto jasno je, da je »Straža« napisala tisto notico samo zato, da se lahko pobaha, da je tudi ona imela s svojih vrstah »narodne mučenike«, ki so bili pa vkljub temu poslušni sinovi katoliške cerkve. S tem hoče dokazati, da se Orjuna laže, ko trdi, da so le njeni člani pravi »narodnjaki«. Torej, ljudje, ki se tolikanj bore proti nazadnjaški cirilici, se bahajo, da bi bili njihovi predniki kot »srbofilci« skoro politični mučeniki (če ne bi bili prej umrli). Če je to doslednost, bo pa res bolje, da vsi skupaj zlezemo za nekaj desetletij nazaj k pisanju cirilice, pa bodo vse spoznali za narodne jugoslovanske junake. To bi bilo morda za žep, ampak za pamet in poštenje to ni. Drugič je pa pisal poslušni sin kat. cerkve (če je res) tisto iz neumnosti, ker je pač pričakovati, da bo vsak raje stopil iz nazadnjaštva na svetlobo, kakor pa narobe. Gašperja Lamprehta in vso njegovo rodbino pa priporočamo v molitve ne samo papistom, temveč tudi južnim bratom pravoslavne cerkve, saj se je pokojnik deloma tudi k njim prišteval.

r Bruhanje Etna. Uničena sta dva kraja ob vznožju Etna. Železniška proga je na večih mestih pretrgana, potoki lave se pomikajo vedno dalje, v okolici Etna pa neprestano padajo na tla goste mase pepela. Begunci begajo brez vsakih sredstev sem ter tja in se v svoji nevednosti zatekajo v cerkve ter ližejo svetnikom (lesnim ali kovinastim) noge. Vlada je odredila, da so ob Etni vsi prizadeti kraji prosti davka za dobo treh let.

r Delegacija ministristva financ v Ljubljani objavlja: Trafikantom je pod kaznijo prepovedano, oddajati tobakne izdelke vsake vrste otrokom in mladini (osebami, ki niso še prekoračile 17. leta). Na to prepoved opozarjamo v interesu pobljanja nikotinizma med mladino trafikante in občinstvo. Kadilci naj torej ne pošiljajo otroke in mladino po tobak, ker morajo trafi-

kanti odkloniti vsako izdajo tobaka takim osebam.

r Prejeli smo 11. številko poljedelsko - industrijsko - trgovskega lista »Meja« z naslednjo vsebino: K. Š. Gjalški: Zaniiekane in nepriznate duše. — Dr. Bogumil Vošnjak: Ekonomska politika male antante. — Lj. Tejkal (v cirilici): Marvogojstvo u Slovačkoj. — Slovenci i »Meja«. — Prof. dr. V. Mandekič: Racionalna upotreba umjetnog znanjenja. — Dr. M. M.: O predavanju prof. Sime M. Lozanića »Poljoprivreda kao nauka«. — Inž. Milan Grković: Smernice naše privrede politike. — Bilješke. — Razne vijesti. — Književnost. List je informativen in poučen. Cena mu je letno 60 dinarjev. Uredništvo in uprava: Zagreb, Juršičeva ulica, št. 6.

r Generalni izseljeniški komisarjat v Zagrebu (Kamenita ulica br. 15) je prenehal s dnem 8. junija 1923 s poslovanjem in je predal svoje posle izseljeniškem odseku pri ministristvu za socialno politiko v Beogradu. Pri tem ministristvu se je obenem ustanovil posvetovalni odbor v zadevah izseljevanja, ki bo v bodoče reševal prošnje za dovolitev izselitve. Prizadeto občinstvo, ki se namerava izseliti, se opozarja, da so vse osebne intervencije pri generalnem izseljeniškem komisarjatu, kakor tudi pri izseljeniškem odseku ministristva za soc. politiko brezuspešne. Vse prošnje se rešujejo le pismenim potom.

Celje.

c Proslava treznosti. Za nedeljo 24. jun. se pripravlja ljudska proslava treznosti po vseh krajih v Sloveniji. To proslavo podpira tudi zdravstveni odsek za Slovenijo. V celjskem polit. okraju ta proslava odpade, ker so radi škrlatice vsi shodi ter vse prireditve prepovedane. (V cerkvah se pa o tem itak ne sme govoriti, ker so duhovniki — zdravniki samo za duše! Op. ur.)

Maribor.

m Poletno porotno zasedanje pri mariborskem okrožnem sodišču se je končalo preteklo soboto vendar enkrat brez smrtnih obsodb. Vršilo se je 13 razprav, zagovarjaljo se je 14 obtožencev, in sicer: 6 radi goljufije, 3 radi težke telesne poškodbe, 2 radi uboja, 1 radi ropu, 2 radi umoru. Dve razpravi sta bili preloženi, 3 obtoženci oproščeni, ostali pa obsojeni skupno na 37 let ječe.

m Beračenje, ki je zavzelo v Mariboru res velikanski obseg, hočejo nekoliko omejiti. Izšla je naredba na varnostno stražo, glasom katere mora posvečati prav posebno pozornost beračem in pri vsakem zalotenzu ugotoviti njih identiteto itd. Ali ne samo proti beraču, tudi proti darovalcu kot podporniku beraške nadlege bo postopala varnostna straža. — Mi bi opozorili občino na Ljubljano, ki je ravno v tem slučaju pokazala, kako je najlažje priti v okom taki »beraški nadlegi«. V Ljubljani so se trgovci odkupili, berači dobivajo od občine podporo, tako, da ni treba nikomur beračiti. Pa posnemajte!

m Greznice čistijo v Mariboru ob belem dnevu, ob najlepšem solncu. Opoldne smo videli voziti po najprometnejšem delu Aleksandrove ceste 3 do 4 vozove gnojnice, sled za njimi smo čutili do večera. Kako pridemo do tega? Kaj ne more občina uvesti nočno čiščenje greznic? Maribor se ob vsaki priliki in nepriliki postavlja ob stran velemestom, pa vidno znova dokazuje, da ima še prav vaščanske razvade.

Iz strok. gibanja.

g Osrednje društvo kovinarjev in sorodnih strok v Ljubljani, podružnica Celje, sklicuje izredni občni zbor za nedeljo 24. junija ob 8. zjutraj v gostilni Janžek, Za Kresijo. Dnevni red važen. Odbor.

g Izredna mesečna seja podružnice živilskih delavcev v Celju se bo vršila v nedeljo 24. junija ob 9. zjutraj v društvenem lokalu v gostilni Janžek, Za Kresijo. Udeležba dolžnost. Predsednik.

g Džavna konferenca organizacij zasebnih nameščencev. Osrednji urad za zavarovanje delavcev je dostavil preko delavskih zbornic raznim organizacijam in tako tudi organizaciji zasebnih nameščencev načrt za zavarovanje v slučaju bolezni in nezgod. Na

drug strani so delavske zbornice predale organizacijam zasebnih nameščencev po ministristvu za socialno politiko izdelano osnovo o izvedbi pokojninskega zavarovanja in to na ta način, da bi se ljubljanski Pokojninski zavod za nameščence razširil na vso državo. Iz teh in drugih razlogov je zato Savez privatnih namještenika Jugoslavije s sedežem v Zagrebu sklical v sporazumu z nekimi drugimi organizacijami zasebnih nameščencev za nedeljo 8. junija v Zagreb konferenco vseh jugoslovenskih zasebnih nameščencev. Dnevni red: Socialno-politično zakonodajstvo in zasebni nameščenci a) zavarovanje za slučaj bolezni in nezgod, b) pokojninsko zavarovanje, c) delavsko zavarovalno zakonodajstvo in zasebni nameščenci: organizacijska vprašanja o gibanju jugoslovanskih zas. nameščencev. Na to konferenco so pozvani poleg zastopnikov vseh organizacij zas. nameščencev tudi zastopniki Osrednjega urada za zav. del. v Zagrebu in zastopniki Pokojninskega zavoda za zas. nameščence v Ljubljani.

Vsedelavski zlet.

Vse, ki se nameravajo udeležiti zleta, opozarjamo, da je zadnji čas za prijavo do 25. tm. Sprejema jih centralno tajništvo »Svobode« v Ljubljani. Izkaznica za polovično vožnjo po južni železnici stane 6 Din in velja obenem za vse prireditve za časa zleta v Mariboru. Obenem z zletno izkaznico naj vsak naroči tudi izkaznico za obed. Ta stane 15 Din. Denar za to izkaznico je treba vpslati vnaprej.

Vsak udeleženec kupi privstopni postaji pri blagajni celo enosmerno vozno karto in da tam zletno izkaznico in vozno karto žigosati z mokrim postajnim dnevnikom žigom. Tako žigosana vozna karta velja v zvezi z izkaznico tudi za povratno vožnjo. Vozno karto je plačati na kolodvoru posebej. Prekinjenje vožnje ni dopustno. Vstopnica velja od 30. junija do 2. julija tl.

Obenem pozivljamo vse pevce, da se najkasneje javijo do sobote 23. tm. Vsi telovadni odseki »Svobode« naj takoj prijavijo število telovadcev in vrste orodja, na katerem bodo nastopili. Tudi naj javijo centrali »Svobode« imena dveh delegatov in pošljejo predloge glede telovadbe.

Zborovanje se vrši 30. junija ob 14. (2. pop.) v Ljudskem domu, Maribor, Ruška cesta št. 5.

Vestnik „Svobode“.

v Odbor »Svobode« v Celju naznanja, da smo dobili zletne izkaznice, katere dobi vsak tam, kjer jih je naročil. Obenem smo dobili tudi nazkaznice za kosilo Kdor bo hotel kositi v Mariboru, naj se istotako prihlasi pri onih zaupnikih, ki so vpisovali zletnike. Nazkaznica za kosilo stane 15 Din. Čas priglasitve je še samo do nedelje, ker potem moramo takoj vse poslati centrali »Svobode« v Ljubljano. Predsednik.

v Delegate za konferenco DTE pozivljamo, da pridejo v Maribor 30. jun. s tistim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 8. zjutraj in pride v Maribor nekaj čez poldne.

v Proletarci! Ne zabite, da bje socializem vroč boj za poštene šole, kjer bo mladini zagotovljena vzgoja v socialistični morali: Zavedajte se tega in pripišite v svoje delovne programe tudi geslo: »Za mladino in njegova zavetišča — organizacije — v boj! — Celjani, vi boste že v nedeljo 24. tm. imeli priliko pokazati ljubezen do svoje deca pri »Jugoslovani« ob 14. na čl. zbor. »Svobode«. Na svidenje!

Dopisi.

Iz Zidanega mosta Na dopis klerikalnega časopisa »Pravice« št. 22. vam hočemo povedati, kako se godi pri nas v Zidanem mostu. Kakor vam je že znano iz »Napreja«, imamo tukaj v cementni tovarni klerikalno organizacijo in sicer S. Z. T. D. »Pravica« piše v 22. št., da smo »Naprejevci« brez možgan in tudi brez srca. In baš o tem hočemo nekaj povedati. »Slovenska zveza tovarniškega delavstva« je vložila 14. maja spomenico za povišanje plač in nabavnega prispevka, na katero jim je pa ravnateljstvo cementne tovarne odgovorilo, da se sedaj ne more pogajati, ker so se plače zvišale šele s prvim marcem tega leta. Sedaj imajo naši klerikalci

lep izgovor, da se jim ni posrečilo, kakor so oni mislili; vložili so spomenico za povišanje plač in nabavnega prispevka in jo prinesli nam v podpis. Ker pa mi tega nismo mogli podpisati, je iz tega razvidno da tudi nismo bili navzoči na njihovem sestanku in so to napravili sami, brez da bi nas poklicali na svoj bostanek. Sedaj pa trošijo govornice med delavstvom, da smo mi krivi, ker nimajo uspeha s spomenico. Sedaj vas vprašamo: Ali se ne spominjate več na tiste čase, ko ste toliko govorili. Boste že videli, kakšen uspeh bomo dosegli mi pri pogajanjih. Z lepimi frazami ste goljufali delavstvo; sedaj, ko je pravi čas tukaj, kličete pa nas na pomoč, da bi skupno delovali. Zakaj to? Delavstvo je mislilo, da že ima obljubljeno deželo, kjer se čedita med in mleko, ko je začela delovati JSZ v cementni tovarni v Zidanem mostu. Sedaj pa, ko naši klerikalci vidijo, da jim je ni mogoče nas pognati in zavladati samostojno v tovarni, so začeli na drug način. Dne 1. junija so imeli svoj bostanek, kjer so sklenili, da se pripravi vse potrebno za ustanovitev del. izobraževalnega društva. Prav dobro misel imate, ker vam je izobrazba potrebna, kakor beraču košček kruha, kadar je lačen. Le naučite se malo izobrazbe, ker je imate še premalo, da bi bustili na cesti ljudi pri miru. Takšnih primerov že lahko naštejemo brez števila. Omenil pa bom samo zadnji dogodek, ki se je dogodil 10. t. m. ob 10. zvečer na cesti. Napaden je bil naš zvesti sodrug F. J. od znane klerikalnega pretepača A. T., kateremu so sledili tudi njegovi tovariši. Vsi so dobro vedeli ob katerem času pride naš sodrug po cesti iz službe, in so hoteli napraviti v prid svojih stranki majhen »špas«. Ker se T. J. sam ni mogel braniti, je bil primoran poslužiti se svojega samokresa, do katerega ima pravico, da se v sili z njim brani. Ker ni hotel nasprotnike telesno poškodovati, je petkrat zaklical: Strani! Pusti me pri miru! Ker pa njegov nasprotnik še ni odnehal in mu je še dalje grozil: »Še nočaj boš zmrznil v mojih rokah!« je bil F. J. primoran, vstreliti, in sicer v občestni zid. Ker niti to A. T. ja in njegovih tovarišev ni pomirilo, so prihiteli ljudje ter razgnali podivjano tolpo. Ves ta strah je morala prestatl tudi F. J. jeva žena, s katero sta šla mirna domov. S pretepanjem grozijo klerosi vsem zaupnikom, ker vidijo, da nas drugače ne morejo uničiti. Mi pa kot zavedni sodrugi in proletarci, se tega prav nič ne ustrašimo in vztrajamo še vedno dalje in dalje. Sedaj vprašamo str. tajnika S. Z. T. D. Petra Lombardoja: Kje imajo vaše ljudje možgane in srce? To vam za danes povemo, drugič še kaj več?

Zavedni sodrugi iz Zidanega mosta.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Alojz Leskošek.
Tisk Zveze tiskarno v Celju.

Če se hočete osvežiti
pridite na skledico kislega mleka in trgovino
z delicatesami in mlekom

A. Konec, Celje, Glavni trg 11.

Veliko tovarniško podjetje v Sremu
išče za svoj kamnolom spretnega,
neoženjenega

rudarskega nastojatelja
(Steiger),

kateri je več v rudarskem
merištvu in zmožen izvršiti samostalno
razmejltvene posle.

Ponudbe pod »Srem« na upravo
Iista.

Kupimo
vsako množino
starega svinca
Puškarna v Kranju.